

Opdrachten Werkplek 2: Mijn kijk op onderwijs

Inhoudsopgave

Bron 1: hoofdpijnen uit het rapport staat van het onderwijs 2019 (werkplek)	2
Bron 2: Mythe of niet (werkplek)	5
Bron 3: Hippe conceptscholen (werkplek).....	6
Over werk (werkplek).....	9
Bron 5: Factsheet vacatures	9
.....	9
Opdrachten (werkplek)	10
Lerarentekort	10
Onderwijsexperimenten	10
Onderwijsmythes	10

Bron 1: hoofdpijnen uit **het rapport staat van het onderwijs 2019 (werkplek)**

Met een tablet waakt een zorgmedewerker in een verpleeghuis over de nachtrust van de bewoners. Dagelijkse boodschappen rekenen we steeds vaker af bij de zelfscankassa. Een nieuwe smartphone of sporthorloge bestellen we bij onze favoriete webshop - waar ook ter wereld. Wat heeft dat met ons onderwijs te maken? Ontwikkelingen als globalisering, digitalisering, technologisering en flexibilisering veranderen onze wereld, onze samenleving en onze arbeidsmarkt. Ook van scholen en opleidingen worden daarom veranderingen gevraagd. Leerlingen en studenten willen zekerheid over de waarde van hun diploma en over hun toekomst. Ouders verwachten meer onderwijs op maat voor hun kind. Werkgevers verwachten van gediplomeerden meer vaardigheden dan ze soms van hun opleiding hebben meegekregen. En in het onderwijs zelf zijn er grote zorgen over het tekort aan leraren en schoolleiders. Hoe goed is ons onderwijs voorbereid op de veranderende toekomst? Dit is de vraag die wij ons dit jaar stellen in de Staat van het Onderwijs.

Met een tablet waakt een zorgmedewerker in een verpleeghuis over de nachtrust van de bewoners. Dagelijkse boodschappen rekenen we steeds vaker af bij de zelfscankassa. Een nieuwe smartphone of sporthorloge bestellen we bij onze favoriete webshop - waar ook ter wereld. Wat heeft dat met ons onderwijs te maken? Ontwikkelingen als globalisering, digitalisering, technologisering en flexibilisering veranderen onze wereld, onze samenleving en onze arbeidsmarkt. Ook van scholen en opleidingen worden daarom veranderingen gevraagd. Leerlingen en studenten willen zekerheid over de waarde van hun diploma en over hun toekomst. Ouders verwachten meer onderwijs op maat voor hun kind. Werkgevers verwachten van gediplomeerden meer vaardigheden dan ze soms van hun opleiding hebben meegekregen. En in het onderwijs zelf zijn er grote zorgen over het tekort aan leraren en schoolleiders. Hoe goed is ons onderwijs voorbereid op de veranderende toekomst? Dit is de vraag die wij ons dit jaar stellen in de Staat van het Onderwijs.

Nederlands onderwijs gemiddeld nog op niveau

Om deze vraag te kunnen beantwoorden, moeten we beginnen met de belangrijkste doelen van het onderwijs. Allereerst moet het jongeren begeleiden naar werk als werknemer of ondernemer. Ten tweede is het onderwijs erop gericht jongeren als burger volwaardig deel te laten uitmaken van de samenleving. En om elke jongere daadwerkelijk in staat te stellen te werken en mee te doen, moet het onderwijs de benodigde kennis en vaardigheden meegeven. Ten slotte is het de opdracht van het onderwijs om de talenten van alle

leerlingen en studenten tot bloei te laten komen. Anders gezegd: allocatie, socialisatie, kwalificatie en selectie met gelijke kansen, dat zijn de kerntaken van het Nederlandse onderwijs. Als we door de oogharen naar de ontwikkeling van deze kerntaken kijken, is het Nederlandse onderwijs gemiddeld nog op niveau. Het is positief dat leerlingen en studenten na hun opleiding vlotter een baan krijgen dan in de meeste ons omringende landen. Ook krijgen burgerschapsonderwijs en persoonsvorming steeds meer aandacht en we zien dat scholen en overheid werken aan de noodzakelijke aanscherping en verbetering ervan. Daarnaast halen vooral in het mbo meer jongeren een diploma op het niveau dat past bij hun vooropleiding. Positief is ook dat de oplopende kansenongelijkheid in het onderwijs voorzichtig lijkt te stabiliseren. En al is het verschil in kansen tussen leerlingen met gelijke talenten nog altijd fors groter dan tien jaar geleden, de eerste stap is gezet. Dat is niet zomaar gelukt: er is een gevoel voor urgentie en consensus ontstaan. Hierdoor werken partijen beter samen om de kansenongelijkheid te bestrijden.

Haarscheuren dreigen zich te verdiepen

De afgelopen jaren maakten we een film van de staat van het onderwijs. We maakten niet alleen een momentopname, maar we keken scherp naar de ontwikkelingen door de jaren heen. Daardoor werden onmiskenbaar verschillende haarscheuren zichtbaar. Zo presteren minder leerlingen goed op de kernvakken taal en rekenen, neemt de laaggeletterdheid toe en zien we grote verschillen in prestaties tussen scholen. Daarnaast krijgen sommige groepen leerlingen en

studenten niet de kans die ze verdienen, in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. We zien ook dat groepen leerlingen elkaar steeds minder tegenkomen doordat de (sociaal-economische) segregatie in het onderwijs groeit. En als er niets aan deze haarscheuren wordt gedaan, verdiepen deze zich. Intussen loopt het tekort aan leraren en schoolleiders in delen van ons land sterk op. Dat vormt een risico voor de onderwijskwaliteit. Het tekort is bovendien ongelijk verdeeld: scholen met een meer uitdagende leerlingpopulatie hebben veel meer moeite leraren te vinden dan andere scholen.

Mooie initiatieven, maar vaak ongericht

Hoe gaan leraren, schoolleiders en bestuurders met deze maatschappelijke vragen om? Ze reageren heel verschillend. Iedere school en opleiding maakt hierbij z'n eigen keuzes. We zien veel vernieuwing en soms ook verbetering van het onderwijs. Het aantal scholen met een specifiek pedagogisch-didactisch concept groeit de laatste jaren sterk, evenals het aantal scholen met extra aanbod voor bepaalde vakken - zoals technasie en cultuurprofiel scholen. Ook bieden meer scholen en opleidingen maatwerktrajecten en maatwerkdiplooma's aan. Dit alles levert regelmatig mooi en vernieuwend onderwijs op. Wel is niet altijd duidelijk waarom een school of opleiding kiest voor een bepaalde vorm van maatwerk, flexibilisering of profilering. Leidt het tot meer gemotiveerde of beter presterende leerlingen? Verbeterd het de aansluiting op de arbeidsmarkt? Of versterkt het vooral de concurrentiepositie van de opleiding of school? Daarbij evalueren scholen en opleidingen de resultaten en effecten van hun keuzes slechts in zeer beperkte mate. Hierdoor leren ze maar matig van wat wel en niet werkt en wordt deze kennis meestal niet gedeeld met andere scholen en opleidingen. Het lerend vermogen van het onderwijs is - paradoxaal genoeg - geringer dan bijvoorbeeld dat van sectoren als zorg, design, techniek en tuinbouw. En daardoor zijn onderwijsvernieuwingen vaak weinig duurzaam en het is onduidelijk of ze beter onderwijs leveren voor toekomstige generaties leerlingen en studenten.

Minder zicht op onderwijskwaliteit

Door de variatie in het aanbod en de toename van maatwerk wordt het daarnaast lastiger om goed zicht te krijgen op de verschillende uitkomsten en op de kwaliteit van het onderwijs op scholen en opleidingen. Dit maakt het voor schoolleiders, bestuurders en de overheid moeilijker om scholen te vergelijken en om bij te sturen. En leerlingen en ouders weten niet goed wat

de consequenties zijn van hun keuze voor een bepaalde school of opleiding. Samengevat, een gevarieerd aanbod is mooi, maar leidt dus ook tot versnippering en slecht zicht op het aanbod en wat het oplevert. Beide lijken voort te komen uit gebrek aan consensus over wat het onderwijs nu echt moet bieden. Dat is ongewenst. Ook de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) onderstreept dat: onvoldoende consensus over wat geleerd moet worden kan leiden tot versnippering in het onderwijs en daarmee tot verzwakking van het stelsel.

Is ons onderwijs klaar voor de toekomst?

De komende generaties leerlingen en studenten verdienen de garantie dat hun opleiding in ieder geval aan belangrijke basiseisen voldoet. Ik vraag me echter af of het onderwijs deze garanties kan blijven bieden. Hoewel ons onderwijs gemiddeld nog op niveau is, hebben we de afgelopen jaren zorgelijke ontwikkelingen laten zien. Nu zien we dat scholen en opleidingen hiermee aan de slag gaan, maar allemaal eigen oplossingen kiezen. Dit leidt onvoldoende tot duurzame verbeteringen en het bereidt het onderwijs onvoldoende voor op de toekomst. Waar ik tegelijkertijd van overtuigd ben, is dat het wel kan. Want er zijn krachtige initiatieven, de betrokkenheid is hoog en het stelsel biedt volop ruimte. Het ontbreekt alleen aan een duidelijk fundament van gezamenlijke doelen, met ijkpunten. Dit fundament vraagt om iets minder vrijheid en vrijblijvendheid, hier zijn richting en keuzes belangrijk. En het is zaak dat iedereen, van leraren tot overheid en inspectie, de bijbehorende ijkpunten helpt bewaken. En dat leraren, schoolleiders en bestuurders niet alleen vernieuwen en verbeteren, maar de vernieuwing ook aan die ijkpunten toetsen. Ijkpunten helpen om de vele initiatieven te richten en in het onderwijs een volgende stap te zetten. Het klinkt wellicht abstract, maar de opgave is voor iedere partij heel concreet.

Regie op gezamenlijke doelen en ijkpunten

Van de overheid mag bijvoorbeeld worden verlangd dat ze de regie neemt, en vaststelt wat er in de toekomst echt nodig is voor de leerlingen en studenten. Wat zijn de gezamenlijke doelen en wat zijn daarbij de ijkpunten? Welke ambitie mag van het onderwijs worden verwacht? Denk aan laaggeletterdheid en laaggecijferdheid voorkomen, aan leerlingen voorbereiden op de deelname in de samenleving, aan zorgen dat studenten een plek kunnen vinden op de arbeidsmarkt. Waar de ijkpunten helder zijn, is het ook gemakkelijker om de druk te weerstaan van wisselende wensen en andere

verlangens die dagelijks op leraren, schoolleiders en bestuurders afkomen.

Het curriculumdebat biedt een unieke kans om tot een zowel duidelijke als beperkte set aan ijkpunten te komen, zolang hier keuzes gemaakt worden. Zo mag van alle onderwijssectoren worden gevraagd om de vastgestelde referentiesniveaus taal en rekenen per leerling of student te volgen en deficiënties waar nodig weg te werken. Maar de basis zou niet beperkt moeten blijven tot de makkelijk meetbare cognitieve vaardigheden. Ook op het terrein van burgerschapsonderwijs en persoonsvorming moet de ontwikkeling beter worden gevolgd.

Daarbij zullen de overheid, besturen en bijvoorbeeld sectorraden ook ijkpunten voor strategisch personeelsbeleid moeten ontwikkelen. Want hoe wordt de kwaliteit van leraren, schoolleiders en bestuurders gewaarborgd, wie stuurt op het onderwijs van de toekomst, ook in tijden van krimp of tekorten?

Daarvoor moeten de verantwoordelijken een visie voor de lange termijn hebben en transparant maken hoe hier aan wordt gewerkt.

Het is de overheid die de taak en de middelen heeft om uiteindelijk te interveniëren als besturen niet bij machte blijken om de basiseisen te realiseren. Dan moet de overheid de voorwaarden creëren of actief het stuur overpakken en het verschil durven maken. Regionale samenwerking tussen besturen en overheden is daarbij een voorwaarde.

Bewaak, evalueer en leer

Leraren, schoolleiders en schoolbesturen hebben de taak ervoor te zorgen dat de leerling en studenten hun opleiding afronden met voldoende kennis en vaardigheden en hun onderwijs op z'n minst aan de ijkpunten voldoet. En als u als leraar, schoolleider of bestuurder vernieuwingen voornemt, maak dan tevoren inzichtelijk hoe dat bijdraagt aan de kern van het onderwijs, evalueer daarna, en stel waar nodig bij. Want alleen op die manier kunt u de inspanningen verantwoorden, naar leerlingen, studenten en ouders, naar uzelf en naar uw collega's. Het klinkt zo vanzelfsprekend, maar het gebeurt te weinig.

En een andere opgave aan scholen en besturen is: deel uw ervaringen en kennis. Durf te vragen, en durf successen én mislukkingen te delen. Want van elkaar leren en goed evalueren helpt leraren, schoolleiders en schoolbestuurders om hun energie te steken in oplossingen die zich al bewezen hebben, in plaats van zelf het wiel uit te moeten vinden en tot tal van wisselende oplossingen te komen. Dat kan ook de werkdruk verlichten. Daarbij zijn de sectorraden, wetenschappers, lerarenopleidingen, lectoraten en kennisinstituten bij uitstek partijen die de bredere

uitwisseling van kennis en ervaring zouden moeten organiseren en stimuleren.

Werkwijze inspectie klaar voor de toekomst?

Als inspectie hebben wij ook concrete opgaven.

Zo moeten wij ervoor zorgen dat we voldoende zicht houden op de kwaliteit van het onderwijs voor leerlingen en studenten. Kijken wij naar de juiste dingen, spreken wij scholen en besturen erop aan als ze niet aan de ijkpunten voldoen? En wat doen wij als we zien dat scholen en opleidingen niet evalueren, of voor innovaties kiezen die op andere scholen niet succesvol bleken te zijn? Anders gezegd, biedt ons toezicht wel voldoende garanties voor toekomstige leerlingen en studenten? Ook voor ons zullen de ijkpunten een belangrijker rol moeten spelen in ons toezicht.

Nu keuzes maken voor de toekomst

Kortom, het is mooi als leerlingen ook in de toekomst kunnen terugkijken op een goede schooltijd en een feestelijke diploma-uitreiking. Maar belangrijker is dat leerlingen met vertrouwen kunnen vooruitkijken naar hun eigen toekomst. Omdat ze de kansen kregen die bij hun mogelijkheden hoorden, omdat het Nederlandse onderwijs ze goed voorbereidde op hun plek in de maatschappij en op hun eerste baan. En omdat ze weten dat ze later met plezier kunnen terugkeren naar het onderwijs voor hun nieuwe baan of carrière-switch. Bijvoorbeeld omdat ze alsnog zelf leraar willen worden. Of omdat tegen die tijd tablets in de zorg hopeloos ouderwets zijn geworden. De leerlingen van de toekomst en alle verantwoordelijken van vandaag: als wij nu focus aanbrengen en de juiste keuzes maken, kan het onderwijs de toekomst met vertrouwen tegemoet treden.

drs. Monique Vogelzang
Inspecteur-generaal van het Onderwijs

10 april 2019

MYTHE OF NIET?

ONTDEKKEND LEREN

De enigen die goed kunnen ontdekken zijn experts, zegt Paul Kirschner. 'Die weten wat ze weten, wat ze niet weten en hoe ze die lacune moeten opvullen.' Een kind dat niets weet over een bepaald onderwerp, gaat zomaar wat proberen. De hoogleraar onderwijspsychologie van de Open Universiteit zette in 2006 wetenschappelijk onderzoek naar deze onderwijshype op een rij en concludeerde: er is geen bewijs dat het werkt. 'Ontdekkend leren is niet motiverend en niet efficiënt.'

Conclusie: werkt niet.

IEDER KIND LEERT ANDERS

Het idee van de 'leerstijlen' is als volgt: elk mens is anders en leert anders. De één leert het beste visueel, de ander auditief. 'Dat wordt nog op heel veel scholen toegepast', zegt Kirschner, die in 2016 meeschreef aan een boek dat onderwijsmythen doorpikt. 'Het klinkt ook heel logisch, maar zo werkt het niet. Een probleem is bijvoorbeeld dat leerstijlen worden bepaald op basis van voorkeur. Maar dat je iets prefereert, betekent nog niet dat het voor jou ook staan beter werkt. Er is geen goed onderzoek dat het bestaan van leerstijlen aantoonst.'

Conclusie: niet bewezen.

OVERHOREN EN SAMENVATTEN

'Als je wilt dat een leerling een tekst onthoudt, is het goed om hem of haar uit te horen over wat hij zojuist gelezen heeft', zegt Kirschner. 'Door de kennis die je eerder is aangeboden, weer op te diepen, onthoud je de stof beter dan door het een tweede keer te lezen.' Een samenvatting maken werkt ook goed. 'Mits een leerling weet hoe dat moet.'

Conclusie: vaker doen.

Deze week waarschuwde de
Onderwijsinspectie voor een wildgroei aan
hippe conceptscholen, die zelf nieuwe
leermethoden bedenken. Terwijl er al veel
bekend is over wat wel en niet werkt.

Door **Kaya Bouma** Illustratie **Tim Peacock**

Elke
Nederlander
denkt
**verstand te
hebben van
onderwijs,**
omdat elke
Nederlander
naar school
is geweest

Bron 3: Hippe conceptscholen (werkplek)

Een meisje van 13 maakt een samenvatting in een handschrift dat zo netjes is dat je er zenuwachtig van wordt. Twee jongens buigen zich over een schaakbord. Een knul die alles van planeten en zwarte gaten schijnt te weten verschuilt zich achter een computer in de hoek, een koptelefoon op zijn hoofd.

Zo gaat het hier elke dag. In deze klas van dertig kinderen - leeftijd: 10 tot 15 jaar - volgt iedereen een persoonlijk lesprogramma dat ze in grote lijnen zelf mogen vormgeven. De docenten - ze heten hier coach - begeleiden hen daarbij.

Néia, 14 jaar, knutje en bril met ronde glazen, is enthousiast over dit concept: 'Er zijn geen lessen. Ik werk in mijn eigen tempo. Je wordt hier niet gepusht, niet gevoerd, je krijgt niets voorgesmeerd.'

De eveneens 14-jarige Jules zegt dat hij adhd en dyslexie heeft. 'Op vorige scholen was dat een probleem. Hier niet. En het is ook fijn dat we geen toetsen hebben.'

En Ben, een 10-jarig meisje met lang donker haar, vertelt over de 'challenge' die ze gedaan heeft, een opdracht die ze samen met de coach heeft bedacht. 'Ik heb uitgezocht wat ze allemaal doen op een manege', zegt ze. 'En daarover heb ik een les gegeven aan andere kinderen op paardrijles.'

Concepten combineren

Inderdaad, dit is dus zo'n school waarover de Onderwijsinspectie deze week rept. Hier op het Montessori College in Groesbeek experimenteren ze sinds het begin van dit schooljaar met een nieuw onderwijsconcept, zoals talloze scholen de afgelopen jaren transformeerden tot Sterrenscholen, tweetalige scholen, entreprenasias, Unesco-scholen, Steve Jobs-scholen of Topsport Talentscholen.

Of nee, eigenlijk combineren ze hier in Groesbeek - in samenwerking met de plaatselijke basisscholen - twee nieuwe concepten. Een: het tienercollege, dat de laatste jaren van de basisschool combineert met de eerste jaren van de middelbare school. Twee: het Agora-principe, waarbij leerlingen van verschillende leeftijden en verschillende niveaus bij elkaar in een klas zitten. Begeleid door de coaches krijgen ze onderwijs dat is aan-

gepast aan hun eigen wensen en mogelijkheden.

Die combinatie biedt allerlei voordelen, zegt directeur Arianne Nas. Zo hoeven kinderen niet al op hun 12de een keuze te maken voor een nieuwe school en worden ze niet op jonge leeftijd op een vmbo, havo of vwo ingedeeld.

Ook wilden ze kinderen in Groesbeek ruimte bieden om hun eigen nieuwsgierigheid te volgen en te ontdekken waar ze goed in zijn. Dat is waarom ze bij Agora-onderwijs terecht kwamen, zegt Nas, een concept dat enkele jaren geleden ontwikkeld is bij Niekée Roermond, een middelbare school.

'Wat de kern daarvan is? Onze rector zei het laatst mooi: om kinderen gelijke kansen te bieden moet je ze allemaal anders behandelen. Wij kijken naar het kind. Wat is zijn beginsituatie? Hoe ontwikkelt het zich - ten opzichte van zichzelf, niet ten opzichte van de groep?'

Onderuitgehaald

Werkte zo'n nieuw concept ook? De Onderwijsinspectie toonde zich in *De Staat van het Onderwijs*, het jaarverslag dat woensdag verscheen, kritisch over de wildgroei aan nieuwe concepten en profielen. Zo voeren sommige scholen methoden in die door de wetenschap allang onderuit zijn gehaald. Bovendien evalueren ze onvoldoende wat die nieuwe concepten nou precies opleveren. Het onderwijs, vindt de inspectie, moet meer evidencebased zijn.

Het is een boodschap die Paul Kirschner al jaren verkondigt. 'Er is ongelooflijk veel bekend over wat werkt en wat niet werkt', zegt de hoogleraar onderwijspsychologie aan de Open Universiteit. 'Maar het is niet bekend bij de docenten, niet bij de mensen die docenten opleiden en al helemaal niet bij schooldirecteuren.'

Om dat te veranderen publiceerde Kirschner onlangs samen met twee andere onderwijswetenschappers een boek over 24 belangrijke onderwijsonderzoeken van de afgelopen vijftig jaar. Het boek bevat veel tips over wat bewezen werkt. Om te zorgen dat het ook daadwerkelijk in de klas belandt, is het gratis te downloaden.

Hoe kan het dat er zo weinig onderzoek doorsijpelt in het onderwijs? Simpel, zegt Kirschner, elke Nederlander denkt verstand te hebben van onderwijs,

omdat elke Nederlander zelf ooit naar school is geweest.

Het valt onderwijssocioloog Herman van de Werfhorst van de Universiteit van Amsterdam ook op. 'Iedereen denkt te weten wat goed onderwijs is. Je merkt het zelfs als je op het ministerie van Onderwijs komt. Persoonlijke anekdotes zijn bepalend voor iemands onderwijsvisie. Een verhaal over de ervaringen van de buurman wordt in alle ernst aangedragen als input voor onderwijsbeleid.'

Veel nieuwe onderwijsconcepten beginnen vanuit een levensvisie, zegt Kirschner. 'Het idee dat een kind het beste leert als het zelf iets ontdekt. Dat klinkt hartstikke mooi. Maar het is een filosofie, er is geen enkel wetenschappelijk bewijs dat het zo werkt. Sterker: we weten uit onderzoek dat ontdekkend

leren een ontzettend inefficiënte manier van leren is.'

Inspirerende coaches

Directeur Arianne Nas kent de kritiek op ontdekkend leren - iets wat een van de pijlers van het Agora-onderwijs lijkt te zijn. Maar ze brengt graag een nuance aan. Nee, hier op school bepaalt geen kind de leerroute helemaal zelf. 'We gaan er niet van uit dat kinderen dat kunnen. Ze weten niet goed wat ze willen weten.'

En daarom krijgen ze hulp van de coaches. 'Zij moeten de leerling inspireren', zegt Jacqueline de Volder, ooit docent Nederlands, nu coach. 'Door met ze naar buiten te gaan, naar een museum bijvoorbeeld. Of door de wereld de school in te halen, door ouders en experts te laten vertellen.'

Directeur Nas benadrukt ook graag dat haar school niet zomaar wat aanrommelt. Ze delen kennis en ervaring met andere Agora-scholen. Onderzoeksbureau Oberon houdt in opdracht van het ministerie van Onderwijs de tienercolleges nauwlettend in de gaten. En bovendien krijgt de school advies van een hoogleraar sociaal-cognitieve neurowetenschappen van de Radboud Universiteit.

Die hoogleraar, Harold Bekkering, fronsde wel even toen hij vernam dat de inspectie bij de invoering van nieuwe onderwijsconcepten wil weten of die wel effectief zijn. 'Voordat we dat gaan meten, moeten we eerst duidelijk vaststellen wat we van het onderwijs willen', zegt hij. 'Waarom dient het onderwijs? Willen we leerlingen volstoppen met zo veel mogelijk kennis, zodat ze zo hoog mogelijke cijfers voor het examen halen en daarna alles weer vergeten? Of - en dat zou mijn doel zijn - willen we betere burgers van ze maken?'

Daarnaast benadrukt Bekkering dat ook in het traditionele onderwijs lang niet alles bewezen effectief is. Dat komt onder meer doordat het lastig is de werking van onderwijsconcepten te onderzoeken. Nieuwe medicijnen worden getest op verschillende groepen patiënten, zegt de hoogleraar, waarbij de ene groep - zonder het te weten - een placebo krijgt. 'In het onderwijs kan dat niet. We kunnen geen placebogroep maken die niet weet wat we doen. Daardoor is het ingewikkeld te bewijzen of een onderwijsconcept ook echt een verbetering is.'

Het is een van de grootste obstakels van onderwijsonderzoek, zegt ook onderwijssocioloog Van de Werfhorst. 'Stel je wil een nieuw onderwijsconcept onderzoeken, dan moet je het met andere scholen vergelijken als controlegroep.' Dat gebeurt in Nederland nauwelijks, volgens de Amsterdamse hoogleraar. 'Scholen willen niet de controlegroep zijn, de groep waar niets gebeurt. In het onderwijs is er vaak de behoefte om direct informatie te krijgen, om direct iets te doen. Onderzoek is iets van de lange adem. Die tijd is er in het onderwijs niet altijd, of scholen willen die tijd niet nemen.'

Gelukkige leerlingen

De voorstanders van het Agora-concept wijzen in ieder geval graag naar de eerste resultaten van Niekée Roermond, de

school waar het concept bedacht werd. Onlangs deed de eerste lichting mee aan de eindexamens en de resultaten kwamen overeen met wat op grond van het basisschooladvies verwacht mocht worden.

'Dat is knap', zegt Bekkering. 'Want doordat deze leerlingen heel lang hun eigen leerroute volgden, hebben ze veel minder tijd besteed aan de examenstof dan leerlingen elders.'

In Groesbeek, waar ze pas dit jaar begonnen, kijken ze ook naar zaken die niet meetbaar zijn. 'Laatst kwam hier een groep basisschooldirecteuren op bezoek', vertelt coach Jacqueline de Volder. 'Sommige vonden het maar apart, hoe wij het onderwijs hier inrichten. Maar er was er ook een bij die zei: ze ogen allemaal zo gelukkig hier. Dat vind ik ook een graadmeter.'

Over kansen op werk

Bron 5: Factsheet vacatures

Opdrachten werkplek

1. Lees alle bronnen (helemaal)

Lerarentekort

2. **Hoe kijk jij naar het lerarentekort in Nederland** (gebruik Bron 5: factsheet vacatures en <https://lerarentekortisnu.nl>)
3. **Hoe kijk jij naar de rol van de onderwijsassistent om te lerarentekort te verkleinen**

Onderwijsexperimenten

4. In bron 3: hippe conceptscholen wordt geschreven over nieuwe onderwijsconcepten. I-padscholen, iederwijs, Agora zijn manieren om het onderwijs anders te maken.

Wat is jouw mening over nieuwe onderwijsconcepten? (gebruik ook

<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/artikel/4670776/staat-onderwijs-inspectie-experts-ouders-kwaliteit-zorgen>)

Onderwijsmythes

5. In bron 2 Mythe of niet komen – volgens sommige - een aantal pertinente onwaarheden aan bod. Op <https://www.tumult.nl/7-veelgehoorde-hersenmythes-die-veel-docenten-geloven/> Staan er nog meer.
Geef over 4 zogenaamde onderwijsmythes jouw mening